

SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre	6 frt. — kr.
Félévre	3 frt. — kr.
Negyedévre	1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési penzek, úgy a lap szellemi részét, mint a közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

utányos aron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-tére 3. sz. Athenaeum 1. emelet; továbbá A. V. Goldberger, servitátor 3. sz. alatt.

A zsidóság és a magyarosodás.

A családnevek magyarosítása legyen országos mozgalom. Mert most még nem az. Szórványosan érkeznek a hivatalos lapban az engedélyek, hol két, hol három ember részére hetenként, hogy vezetéknévét megváltoztatta, többnyire, de nem mindig, a régóta magyar hangzásúval cserélvén fel. Mi ez? Édes kevés. Sokkal több idegen ember vándorol be évenként, mint a hány nevét magyarra fordítja. Tömeges névmagyarosításra van szükség.

Miért?

Mert a név magyarsága biztosítja a család magyarságát nemzedékről nemzedékre. — Nem az egyénről van szó; az egyes ember lehet jó hazafi, érzelmére és nyelvre igaz magyar, legyen bár származása és neve idegen; de ki biztosítja a jövőt? Lehet kor, a mint hogy már volt is, midőn magarnak lenni nem haszon; midőn idegenek parancsolnak a hazában s magoknak reklamálnak mindenkit, ha neve után kísülhetik, hogy nem magyar; mikor hivatali kap a német, vagy szláv és elnyomatik az igaz magyar hazafi; mikor azt tanítják az iskolában, hogy dicsőség a nagy német, vagy a nagy szláv nemzethez tartozni és szégyen barbár magyarnak lenni — jöhet ilyen kor.

És tapasztaltuk, mit tesz a név. Magyar vezetéknévvel viselő ember ritkán pártolt el nemzetétől s nem szívesen szolgált hazája ellen, az erdélyi szászok pedig, dacára, hogy magyar honpolgárok s itt laknak hatszáz év óta, ma sem magyarok s az idegen abszolutizmust jobban szerették a magyar szabadságnál.

Ép úgy a zsidók, származásra szemiták, egyházi nyelvre héberék, állampolgárságra magyarok, nyelvre, érzelmeire közülök olyan sokan németek. Csak száz esztendő óta németek. József császár erőnek erejével germanizálta őket, és ume köztünk laknak, magyar

nemesi rangot nyertek — mégis a nagy rész német. Némeül társalognak rendszeren, elzárják magukat a magyar civilizációtól s nemzeti mozgalmainkban alig vesznek részt. Pedig sehol a világon nincs jobb dolguk, mint nálunk. S mindez egyrészt onnan van, mert nem magyar neveket kaptak.

Az ellenpróba is meg van. Azon zsidók, kik neveiket megmagyarosították, egészen mások; jó hazafiak, magyar háztartást visznek, magyar életmódot folytatnak, a magyar irodalomban részt vesznek, a magyar társaságot keresik s nem találkoznak idegenkedéssel, nem kozmopoliták, mert van hazájuk, ki nem vándorolnak, fizetes tagjai a nemzetnek és hasznos polgárai a hazának. Kár, hogy oly kevesen vannak!

A zsidóságnak politikaig, társadalmilag és erkölcsileg nagy hasznára válnék, ha megmagyarosodnék. — A haza ezt megkövetelheti tőle, mert a zsidókat befogadta, fiainul elismerte, felszabadította, megvédelmezte, gazdaggá tette. Már pedig a zsidóság megmagyarosodásához az első lépés: hogy neveiket magyarra változtassák.

Lám, a németek a zsidókat meglagadták, azt mondják: „Juden sind keine Deutsche,” azt hirdetik, hogy menjenek Palaestinába, arra agítálnak, hogy külön zsidótörvények hozassanak be s a zsidó ne viselhessen politikai hivatalt; ne lehessen ügyvéd, tanár vagy bíró; ne válasszassék képviselőnek, legyen szegény és pária. Mi azt mondjuk: zsidók, legyetek magyarok. És mit felelnek zsidó polgártársaink? Hogy ők németek.

De nem jól van és nem okos dolog. Nekünk is érdekünkben áll, hogy magyarokká legyenek, de nekik is. Mi áll útjában magyarosodásuknak? Semmi.

Sokaknál közöttük nem hiányzik a jóakarát. Ezekhez szólunk. Mutassák meg, hogy magyarok kívánnak lenni. Ennek több módja van, de a legelső, hogy neveiket magyarosítsák. Ez a keresztség, melyen németekből magyarokká lesznek, s e keresztség hűük ágazatát nem illeti. Hígyjék el, sokat javítanak társadalmi állásukon, ha magyar neveket vesznek fel. Hiszen a spanyol zsidó spanyol, a francia zsidó francia, a német német, az olasz olasz névvel bír, csak e magyar zsidónak neve német, avagy lengyel.

Hogy a kereskedés az ő kezükben van, az nem az ő hibájuk, de hogy e kereskedés német legyen-e vagy megmagyarosodjék, az sok tekintetben tőlük függ. Ez a második követelésünk a zsidósághoz.

A harmadik, hogy az egyházi szövekek ne legyen német, hanem magyar, a szertartás nyelve különben is héber.

A negyedik, hogy felekezeti iskolákban is honosítsák meg a magyar nyelvet.

Az ötödik, hogy a családban is honosítsák meg a magyar nyelvet.

Magyarosodjanak egyszerre, tömegesen, szolidariter, az könnyebben megy, mint egyenkint. — mert az egyenkint való magyarosodás a családokban zavart okoz.

A mozgalmat ez irányban indítsák meg tekintélyes polgárok, kiknek példája utánzásra talál.

De ne csak a zsidók magyarosodjanak; magyarosodjanak a haza többi polgárai is, kik magyarokul éreznek. Sok város: Győr, Kassa, Arad, Pécs, Székesfehérvár, Buda, tele van német családnévvel, mert mint német telepítvényesek jöttek be a török háborúk után.

E városok polgárainak a tömeges névmagyarosítás ép úgy ajánlatos, mint a felekezetiileg germanizált zsidóságnak.

Hisszük is, hogy az üdvösen megindult mozgalom tág köröket fog megindítani s esztendő alatt egy sereg új magyar családdal szaporodik a nemzet.

De a kormány se késsék a névváltoztatásra szabott öt forinti bélyegilletéket eltörölni. Egyszerűen eltörölni, nem alá szállítani. Négyezer forint jövedelemről lemondani a pénzügyminiszternek nem nagy megerőltetés 250 millió bevétel mellett, s az elérendő eredmény morális haszna aránytalanul nagyobb lesz.

Különben a képviselőházban legközelebb interpelláció fog ez irányban tétetni, akkor lesz alkalma a kormánynak nyilatkozni.

Használjuk az időt, míg nappal van; ha éjszaka következik nemzetiségünk terjesztésére, — úgy sem működhetünk.

Csarnok.

K o r c s m a i é l e t.

— Fővárosi tárczalevél. —

Annyiszor és oly hővel hallottam már védeni a kedélyes, nyafas családi életet a vendéglői élettel szemben, anynyi költői vonással hallottam a nagy családi leveses-tálat, a manák egyedül üdvözlő befolyását az asztal és tűzhely körül felékelteni, hogy magam is úszni kezdtem az árral. — Elfogadtam feltétlenül a tömeg ama jelszavait, hogy a vendéglői élet egyhangú és rideg, hogy az ételek rosszak és gyári módon készülnek, a társalgás unalmas, általában pedig

F Á R G Z A

U m i l t á.

Vázlat a toscániai életből. — Irta: OUIDA.

— Francziából: MORAVCSIK GYULA. —

(Folytatás.)

— Umiltá? Nincs itt? Ah, ismét az a csunya szokása. Azt hiszem a padlásra maszott.

— Hogyan, ő a padláson lakik? — kérde Virginio.

— Miért ne? Az ép oly egészséges hely, mint bármely más.

— De ki ő, honnan jött? Soha sem láttam őt még eddig hazunkban hazatértenkor.

— Nem, edes fiam, épen utolsó elutazásod után jött ide. Az Artatlanokhoz címzett menedékházból elebb Rossiekhez, a lelkészekhez ment és miután az első urai meghaltak, magamhoz vettem őt.

— Tehat talált gyermek?

— Igen, talált gyermek és pedig bizonyosan igen alacsony származású, e me lett, én istenem, kevély, mint Lucifer! Igen kellemetlen teremtes; de az nagy szerencsét hoz, ha ily szerencsétlenek vannak a haznál és mivel oly

jól ért a marhák etetéséhez... Óh, ezt el kell neki ismerni! Jobban szereti az állatokat, mint bennünket.

— Csodálatos! — szólt Virginio, gondolkodó arczczal hajtva ki poharat. — Imádtam anyját, de nem feledte hosszú távolléte alatt sem, hogy kemény nyelve, nehéz keze és darabos modora van: úgy látszott neki, hogy oly büszke leány számára a signoránál való szolgálat nem hasonlítható épen rózsagyhoz.

— Hihető az, hogy lejönne? — kérde gépíleg. Erős vagyát érzett viszontlatni az oly szép és büszke alakot.

Nővérei tagadólag ráztak fejüket: de batyjok kedvéért a letrabálaihoz mentek Umiltát hívni. — Ez még nem aludt és hallotta őket, de vonakodott felelni.

Sari Netta jelen volt. Ugy látszott, hogy boszankodik. Netta csinos leány volt. Szép termettel, ragyogó kék szemekkel, sötétvörös hajjal ékített szabályos fejjel. Bár alig volt meg tizenöt éves, midőn Donaldi Virginio utól-zor elutazott, mégis azóta s kat gondolt rá és türelmetlenül várta őt. Azon a vidéken, hol a szőlő az olajfával együtt érik, a tizenöt éves leányok már kifejllett nők és a szép katonák egyszer sokat tánczolt vele arra nézve, hogy nyugalmat megzavarja. Azóta a kis Donaldi-leányok sokat faggat-

és mindenekfelett a vendéglői — békés nyárspolgárok és erő-nyes mamák által koresmáinak bélyegzett — élet drága, nagyon drága!

Ennyi vád ellen, uraim, vajmi nehéz a védekezés még manap is, a mikor tudvalevő, hogy védő-ügyvédek még apagyilkos vedencezükre is rábizonyítják a bárányszelíd természetet.

De azért csak hantuk ki a zászlót; utánunk kopaszodó agglegények, víg fiúk a kávéházak gőzköréből és az egyetem folyosójáról, nősülési kauzióra képtelen katonatisztek, színészek, művészek és esavargók!

E tarka csoport az én zászlóm köré fog csoportosulni bizonyára.

A vendéglők és a családi élet engasztelhetlen ellenségek, uraim. Minél nagyobb hódítást tesz az egyik, annál jobban tűnik alá a másiknak nyombusa.

És nekünk tagadhatatlanul ki kell mondanunk azt a nagy igazságot, hogy a XIX. század végen, a civilizáció fénykorában a kávéházak és vendéglők ülték a dírt.

Statistikai adatok szólnak mellettém. Páris, a civilizáció zászlóhordozója, a világ leghíresebb városa, a kávéházak s restaurantok legnagyobb számát magának tulajdonítja. S bizony lehet állítani, hogy ez a népesség és a kávéházak számának aránya lényeges szempont a nagyvárosok előbb-ségi rendjének megállapításánál. Észelt a szempontot a mai kor nagy statisztikusai érdem szerint méltányolják is.

És én mégis a legnagyobb kegyelettel gondolok a családi tűzhely edességeire, a nagy tölgyfaasztalra, a csatáros szolgáló-leányra s a bozontos Bodri kutyára, a mint az asztal körül ő átkodva lesi a neki szánt falatokat. — A legnagyobb tiszteletben tartom azokat a régi conservatív háziszokásokat, a melyeket otthon, az apai házban tanultam megismerni. — A levest, azt mindig a mama szokta kiosztani. És a mamák, ebben az igazán es kely funkcióban a legszeretetre méltóbbak. Mintha csak az áldást osztogatnák, azaz a kiegyenlítő és osztó igazság nagy elvét képviselnék. S mennyi patriarchális, ősi vonás van abban, mikor a család feje, hozzáillő komoly-

tak öt fivérökkel, mindig fülbe súgdosva: „Ha Virgilio megérkezik...” És ime most Virgilio itt van és nem gondol csak a trovatellára (talált gyermekre).

Netta, a ki csupán iránta ózatt szerelme miatt nem ment férjhez és mert magától nagyobb volt, mint valamely paraszthoz nőül menni, megvetették a falusi nagymost; érezte, mint nehezedik szíve mellére, mintha csendesen szorongatta kezével szép nyaklöt, mely a vidéki leányokéi közt legszebb volt. Utána pedig a városi Lina miatt nem volt képes szemet lehunyni egyik fekhelyén.

Szemeivel még mindig kereste a királyt, a ki aranyos kocsin jön érte. Miért ne? Oly sok hasonlót olvasott már ezen képzeletéhez...

Négy órakor Umiltát a galambok szárnyainak csattogása verte fel és az alatta levő bornyuk bögése. Az égen a hajnal piroslott. A nap legelső fényével már leszállott a gondjaira bízott állatokra. Signora Rosa még nem kelt fel, hogy szidja őt, hanem midőn a kinyitott ablakon engedte a világosságot behatolni, a legelső, a ki szemébe tűnt, a küszöbön álló Virginio Donaldi volt.

— Jó reggelt, signorina Umiltá! — szólt levéve kalapját s szivarát kivéve szájából.

Umiltá szíve a szokottnál kissé hevesebben dobogott. Még senki sem szólította őt signorina-nak. Mindazáltal

suggal felvágja az asztalra került húst. A ki a nagyvárosi vendéglők szokásaival nőtt fel, bizonyára nem bír érzékkel a családi élet eme derült jelenetei iránt, s talán nevetésre fog ingereltetni.

De nem, nem jó kifejezést használtam, midőn azokra, kívántam reflektálni, kik a vendéglők sphaerájában nőttek fel. A vendéglőkben nem nő fel senki, azok már kész, meglett embereket tartalmaznak. — Nagyon szomorú látvány az ha gyermekeket látunk a vendéglőkben.

Egyik kiűnő beszélyírónk gyönyörűen írta meg a „Koresmáros fia”-nak drámáját és én, bár gyermekevemben olvastam azt, a vásott Forintos Pali érdekes vonásai még most is előtttem lebegnek.

Egy apával és 4 kis gyermekével mostanában is rendszeresen találkozom egyik vendéglő asztalánál. Az apa gyengéd figyelemmel osztja négyfelé a poreziót, de valahányszor egyik-másik fiacskája vagy piezi leánykája neki eszik a rendes étvágygyal, vagy daczol, akaratos és duruzsol: a jó apának mindannyiszor meggyűlik a könny a szemében. Nyilván arra gondol szegény, hogy az az anyagi lény, a ki oly szép harmoniát tudott önteni még mult hóban is a kedves családi ebedbe, az most a kerepest temető egyik hideg sírjában fekszik és az ő kedves gyermekei most — anyátlan árvák!

A mily kedves és kényelmes meglett ember számára a vendéglői élet, ép oly szomorú és rontó annak légköre ártatlan gyermekekre nézve.

A ki azonban azt állítja, hogy a koresmai élet olyan jelenség, a mely számba sem jöhet a családi élettel szemben. — annak komoly érvekkel fogok felelni. Én egyenesen azt mondom, hogy ama sokszor emlegetett bajnak, miszerint napjainkban a patriarchális, családias életnek alapjai meg vannak rendülve: egyes-egyedül a vendéglők és kávéházak az okai.

Sőt tovább megyek. Ha a mamák által annyira panaszolt házassági hajlam a férfiak részéről az újabb időkben tetemesen atbb szállott, az sem tulajdonítható egyébként, mint a koresmai életnek.

arra szűkítően csupán, hogy egy száraz fejbőlintással vált a rejtő, bűnt fordítva neki, juba'hoz ment.

— Nem emlékszel rá, k? — kérde Virginio.

— Emlékszem, de nem tudom, hogy... — felelt Umiltá még mielőtt elment.

Virginio újra tűlt a visszautasító válasszal, kezében a kávé pohárral.

Umiltá megint a kávéra nézett.

— Nem emlékszel rá, k? — kérde Virginio.

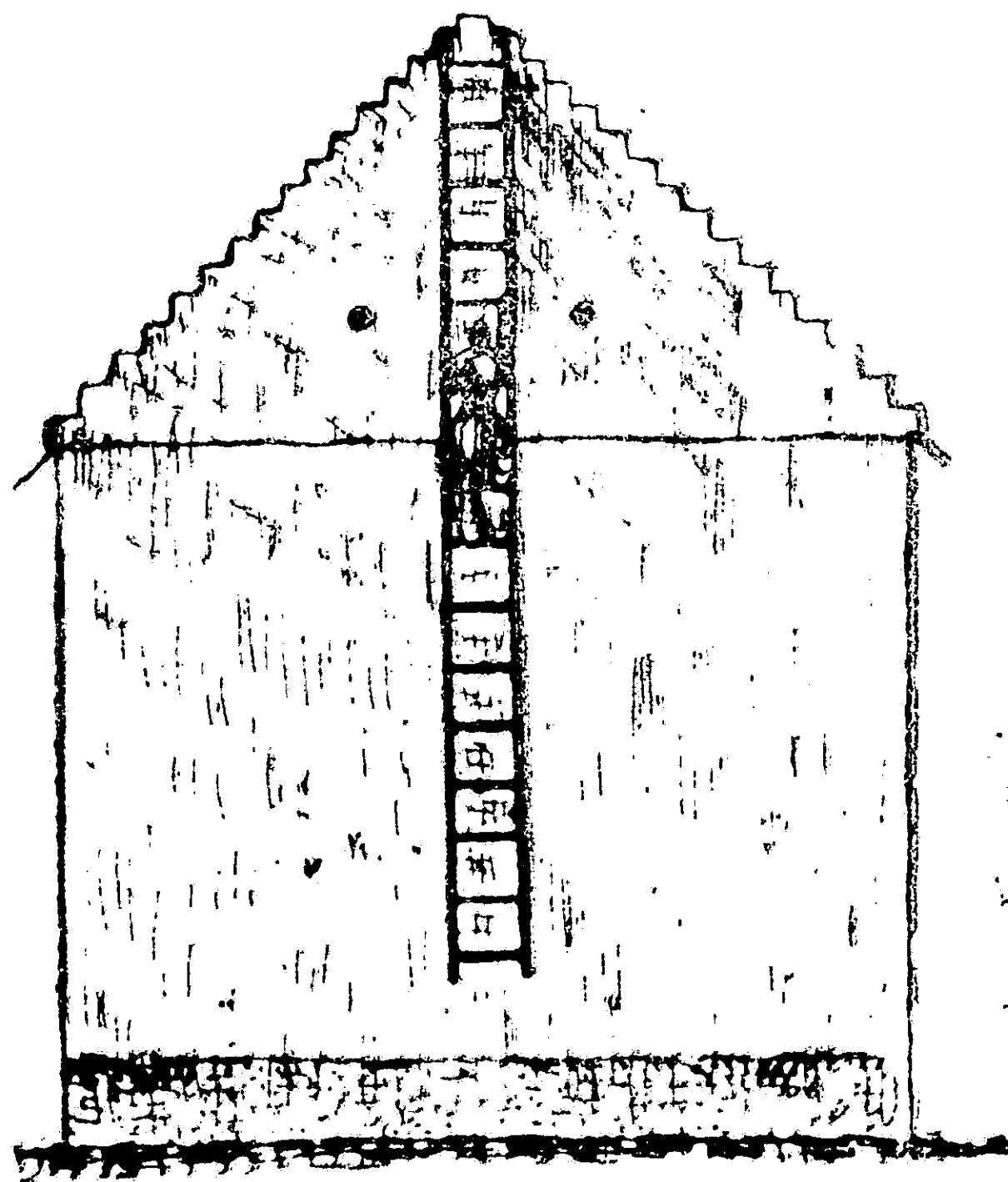
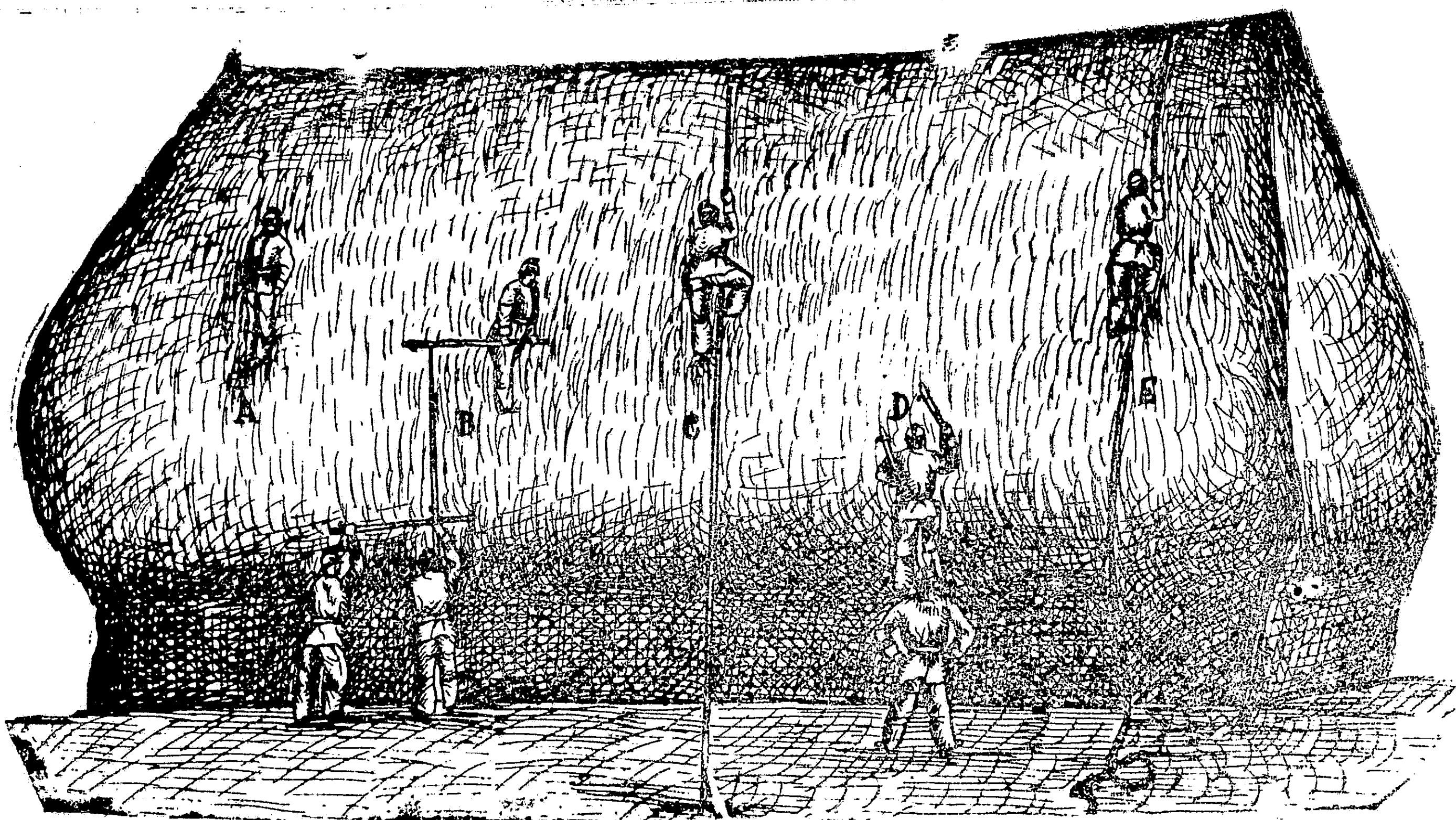
— Emlékszem, de nem tudom, hogy... — felelt Umiltá még mielőtt elment.

Virginio mosolygott és a náthák labái alá ajkázata friss szalmát tett.

A kávé mellett nem fejttem még el a mi itteni munkánkat és szerettem, ha újra egy-zen bele jönnek.

Umiltá lopva és szűk szempillái alól egy pillantást vetett rá, mely azt látszott mondani, hogy ha ő szép katonalehetne és a nagyvilágban szerepelhetne, nem jönne haza parasztnak; de tudta, hogy a vidékiek csaknem mindnyájan Virginio példájára cselekednének és nem is akart beszélgetést kezdeni a bersajerével anyja és nővérei jelen nem létében. Hallgatott.

Egy székre ülve csendesen fejni kezdé három tehénét, anélkül, hogy csak egyszer is feleje fordította volna fejét; azután a tejet megmárva, nagyobb edényekbe öntötte at

Képek a falusi és mészeti tűzoltás köréből.

— Művész: Oláh Miklós. Hasznosított a falu tőltől. —

Ha közelebbről vizsgáljuk a dolgot, azt látjuk, hogy manapság alig van bármely foglalkozású ember — úgy az alanti, mint a magasabb osztályokban — a ki kisebb-nagyobb mérvben ne volna a koresmák rendes látogatója.

Ne ijedjen meg a nyájas olvasó a vastag „koresma” szótól: én azt általános kifejezésként használom és értek alatta valóságos koresmát, magasabb niveauun álló vendéglőt, kávémerést és kávéházat, polgári-kört, népkört, kaszinót és klubbot. Mert higgyék el, hiába nevezik — különösen az utóbbiakat — „közművelődési intézeteknek,” a könyvtár és újságok olvasása mégis csak háttérbe szorúl, mindig az üres politizálás, léha fecsegés, a billiárd zöld posztója, a kapucziner illata és — főleg a kártya varázsa előtt!

Mikor Széchenyi, a legnagyobb magyar e század elején kaszinók és egyéb polgári körök létrehozásával fel akarta vilányozni az elalélt magyart, szent meggyőződése, hogy nem volt szándékában az egyleti életet olyanmértű koresmai életté sülyeszteni, mint a milyenné fajult az manapság.

Ezt ép oly kevésbé észlezhatta, mint a hogy nem akart a löversenyek megteremtése által olyan pazar fényt és költsékezést létrehozni, mint a milyet mágnásaink most — saját kárukra — kifejtének.

A nagyvárosi vendéglők a kényelem minden nemével ellátják hűveiket. A reggeli kávé mellé egész tömegét rakják az újságoknak és a britannica szivar bodor füstje mellett egy rövid óra alatt meg tud az ember mindent, a mi a világ folyásában az éjjel felmerült. A modern újságolvasási mánia is együtt fejlődött ki a kávéházi élettel. Azonkívül a kávéházban adja az ember a rendezvous-t, oda gyűlik az ebéd utáni tarokkcompánia, ott beszéljük meg döntő terveinket a bizalmas jóbaráttal: szóval csábító a kávéház légköre.

És éppen, mert oly sokat nyújtanak a nyilvános helyiségek, azért oly veszedelmes vetélylársai a családi életnek. Azok a régi patriarchális, családias érintkezések egészen megszűntek már. Sok tekintetben — a hol nem idájdonyítható az a változott anyagi viszonyoknak — maguk a családok is okai

miket a kis szekerevel megjelent tejhordónak adott át, hogy az a városba vigye. Sarlóját magához véve: fiúért ment, mert ezen vidék marhái nyáron nem hagyják el istállójukat, nehogy a gabnaban, vagy a zöld szótófúrtókben kárt tegyenek.

A meleg hónapok eljönnek, az egész vidék csupa lomb és virág és ezek a termékeny földtől elütött szegény állatok a fülledt levegőjü istállóban maradnak, hogy ott szívők szomorúságát és unalmukat nehéz bölgésekben öntsék ki. Umiltá a lehető legjobban igyekezett fogságukat megédesíteni, mindent hozva a mezőről, a legizletesebb füveket, édes nedvü nadat, szulakot és egyéb kúszó növényt.

Virginio szemmel kísérte őt a kelő nap fényénél, sarlójával kezében, kosarával vállán. Nem volt gyengédtelen; — Umiltá akarata ellen a világért sem követte volna őt, de érezte, hogy a nap, a mint tüzes sugaraival simogatja a hegyeket, nem talál kedvesebb lényt a hallgatag teremtsénnél. Egy rózsaszínű sugar, mindinkább és inkább hevítve, betöltte a völgyet; a halmok még sötétek maradtak. Umiltá kilépett a fényből és eltűnt a sötétben. Virginio elveszté őt szeméi elől. A tehének bögtek utána.

— Mindjart visszatérek, kedveseim; legyetek nyugodtan kincseim, visszajövök azonnal! — kiáltott Umiltá nekik vissza messziről, gyengéd és édes hangon.

— Van szíve bizonyára, gondolta Virginio; de ehez a szívhez vajjon ki fog hozzájuthatni?

ennek. Fiatal emberek alig járnak már a leányos házakhoz. Panaszkodnak e felől itt is, ott is. Pedig ennek egyszerű oka van. — Egyrészt egyszerű, családias mulatozást a kárhozatos „magasabb igények” korában már nem szeretünk; másrészt meg a kávéházak, kaszinók és klubbok varázsával nem tudunk megküzdni. Így ezek a kávéházak bevágják még a szerelem útját is.

Hát még a vidéken? Arról külön cikket kellene írni. A papával, vagy X. urfival nem lehet beszélni, mert mikor dolguk van — akkor morozusak; ha pedig nincs dolguk, akkor örökkön-örökké a kaszinót bujják, ott szidják a kormányt, ott kergetik s pagátot, ütik a filkót és döntögeik a billiardon a kéglit.

Ez a koresmai élet.

Hiába is kísérlettem meg cikkem elején tagadhatlan cynizmussal a koresmai élet védehnére kelni, nem sikerült. A satírának éles szöge kibált a zsákon.

Teljes hódolattal hajlok meg előtted nyájas családi élet; a kebletekre borulok pletykás nénik, édes mamák és gyöngéd nővérek! De ne tovább!

„... Dívátja van a cifra bűnök,
És unjuk az altató morált.”

B á c s k a y A l b e r t.

H I R E K.

— A szarvasi nőegylet f. évi februárhó 5-én álarczosbálat rendez a „Barány”-vendéglő nagytermében. A meghívók közelebb küldetnek szét. Előre is felhívjuk a helybeli s vidéki közönség figyelmét e fényesnek ígérkező tánczvigalomra.

— Az orsz. nőparkiállítás iránt érdeklődők tisztelettel fölhívatnak, hogy a szarvasi nőegylet közvetítésével kiállítandó női iparkészítményeket az e czélra kiküldött bizottság elnökéhez, t. C h o v á n Zsigmondné urhölgyhöz szíveskedjenek

Négyszer vagy ötször lejött a domb lejtőjén, kiürítve kosarát, hogy ismét új takarmányt hozzon és mindannyiszor ott találta a bersaglierét a ház előtt pipafüst közt ülve. Ez mindig megérinté kalapját, midőn elment mellette.

Ekkor már az egész család mozgásba jött. — Signora Rosa fia tiszteletére kávé kezdetét örölni. A kávé itt az ünnepnapok, halotti torok és egyéb ünnepélyességek itala.

A nap feltűnt a láthatáron, a rózsaszín kezdett elmosódni: a nap prózája felváltá a hajnal költészetét. Az élet nagyon mozgalmas egy oly bérletnél, mint minő a Signora Rosáé volt; reggeltől estig mindenki el van foglalva. Gyermekek, öreg egyaránt dolgozik; a nők még többet, mint a férfiak.

Délben mindenki elfogyasztja fekete kenyerét, este a fűvön összegyűlnek mindnyajan vacsorálni. Ilyen az életük ezen dolgozó embereknek, munkával, elfoglaltsággal telt, sok szünet nélkül; de végre mégis találunk időt a nevetésre, egy dal eljátszására a gitaron, valamely kardal eléneklésére s a fiatalok tánczolni, míg az öregek fecsegnek körülöttök. A világ legragyogóbb napja süt le e csendes foglalkozásokra és szerény élvezetekre: a levegő hűz-ammal telt. Oly élet ez, mely megérdemli azt, hogy megkeressük minden nélkülözése mellett is. Donaldi Virginiora nézve ez volt a legkedvesebb élet.

(Folytatása következik.)

beküldeni s pedig márcziushó 1-ső napjáig. — **Havi ár** D a n i, biz. jegyző.

— **A szarvasi előjáróság jelölésének megsemmisítése** iránt Tóth Pál és társai szarvasi lakosok által a közg. biz.-hoz beadott felebbezés elutasítatott s a jelölés, mely a régi előjárók hozzájárulása nélkül, tisztán csak a képviselőtestület által történt, mint teljesen törvényes, helybenhagyatott.

— **A szarvasi járásban** az elmúlt évben, az alispáni havi jelentés szerint, 52 bűneset történt. A járásokban összesen 354, s Gyula városában 76. A bűnesetek ekként oszlanak meg a már említett szarvasi járáson kívül: a gyulai járásra esik 15, a gyomaira 34, a csabai és orosházára 57—57, a szeghalomra 60, s a békésre 79: mely bűntényekből Gyulán 61, a járásiakban a régiebb keletűekkel együtt 419 derített ki. Nyomozás alatt maradt Gyulán 15: a járásokban a régiekkel együtt 50 lopás. E bűntények mindannyian a vagyonbiztonság ellen intéztettek s nagyrésze kisebb beszámítású vétség. Az elmúlt évi eredménynek az 1879-ikével való összehasonlításából kiderül, hogy az elmúlt évben a járásokban 113-mal több bűnügy merült fel, mint az 1879. évben; különösen a lopási esetek szaporodtak; a múlt év javarészmitandó azonban azon körülmény, hogy gyilkossági eset nem fordult elő.

— **Számadás.** Az 1880—81-ik évi kereselyázó-körnek megmaradt 13 frt 25 krnyi készpénz vagyona kamattal együtt ez év elején 14 frtot tett ki. Ezen összegből 8 frtot kiadtam vas szánkaszékek javítására és egy álló vasszánkára (lásd a Somogyi M. ur számláját); 7 frt 76 krt pedig a hutorok kihordásáért, jégörzésért, seprítésért és 8 db csörgőért fizettem; tehát a volt kör pénztárát 1 frt 76 krral haladja meg a kiadás ez év január 14. napjának esti órájáig, mely kiadási többlet az újra alakulandó kereselyázó kör pénztára terhére fog átiratni. Ezzel magamat a múlt évi kereselyázó kör előtt igazolva és felmentve értem, megjegyezvén, hogy a nevezett körnek semminemű tartozása nincs, követelése az alakulandó körtől 1 frt 76 kr van. — Szarvas, 1881. jan. 14. **A v o l t p é n z t á r n o k.**

— **Felhívás kereselyázó-kör alakítására!** Kik egy most szervezendő kereselyázó-körnek tagjai ohajtanak lenni, szíveskedjenek neveiket a Gácsai Mathild kéaszennyval és nála is levő aláírási ívre bejegyezni. A kör alakul ez év január 15-től ugyanezen év apúlis 1-ig. Tagsági díj személyenként 50 kr. Családi részvény 1 frt. Tanulók tagja 20 kr. Helyiség: a Maczó-ór. Kérem egyszersmind a tagokat és nézőközséget a következő megfontatásra: 1. Nem kereselyázók szíveskedjenek a jég seprítés részére állani. 2. Az álló szánkákat csak hűgyek használják s azokat 10 percznél tovább egy huzamban ne foglalják el. 3. Elefant József ur szívesességéből van a körnek 5 pár kereselyája, mellyel vendégeket kínál meg. Különbben azokat tagok is — díj nélkül — használhatják, de haza nem vihetők, hanem a jégseprészek adandók at. — Szarvason, 1881. jan. 15. **O l á h M i k l ó s.**

— **A sárréli varút** ügye kedvező fordulatot vett a megyei közg. bizottsági gyűlésen. Cavallicr E. kérvénye, melyben 10 évre évi 10,225 frt segélyt kér a megyétől, a közgyűlésnek pártolólág határozatolt előterjesztteni. A bizottság csak azt a feltételt köti ki, hogy a kiépítendő vasút rendes vágányú legyen s hogy az majdan az érdeklött megyei községeknek a vasúti állomásokhoz vivő kőutjaihoz a kavicsot önköltségen szállítsa. E tárgyra különben bevebben is kiterjeszkedett.

— **Követendő példa.** Az Ercsiben levő kaszinó elhatá-

rozta, hogy csak m a g y a r lapot járát. Ha minden egyeslet és kávéház-tulajdonos így cselekednék Magyarországon, akkor az a magyar nemzetet piszkoló idegen irodalom és revolver zug-német-sajtó nem burjároznék gombamódra — gyalázatunkra.

— **A szarvas-endi ödi országot** kis- és nagyfok közli vonalának sorsa a deczemberi rendkívüli megyebizottsági közgyűlésen olyformán dőlven el, hogy mintán a halászfelki társulat a megye által javasolt új utvonal kisajátítására vállalkozott: ezen ajánlata elfogadtatott és a művelet végrehajtása elrendeltetett.

— **Szentandrason** Ács Albert okleveles gyógyszerész személynos üzleti jogu gyógyszerár felállítására a belügyminis-teriumnak 47,625 sz. a. kelt rendeletével felhatalmaztatott. Ez intézkedés által Szentandrason egy rég érzett hiány van pótolva.

— **A békésmegyei régészeti és művelődés-történelmi társulat** évkönyve 1879—80-ra megjelent s hozzánk beküldetett. Tartalma a következő: 1. A szentandrasi esata és Gyula ostroma, Thaly Kálmántól. 2. B. Wenckheim László emléke Göndöcs Benedektől. 3. A békésmegyei Jacobinusok, Zsilinszky Mihálytól. 4. Gyula város tanácsának levele 1560., Haan Lajostól. 5. B. Wenckheim Béla emlékezete, Zsilinszky Mihálytól. 6. Gacsári István fűzes-gyarmati krónikája, közli Zsilinszky Mihály. Ez irodalmi részen kívül magában foglalja még a kötet az egyesületi hivatalos közleményeket is. A kötethez van csatolva Gyula vár és város térrajza 1705-ben b. Károlyi Sándor egykori rajza szerint s b. Wenckheim B. és László fametszetű arczképe. Szóval a kötet tartalom tekintetében méltán sorakozik az előzőkhöz s az egyesület élénk munkásságáról tesz tanúságot. Az egyesületnek jelenleg 383 tagja van; — a mi eléggé csodély szám megyénk népességéhez s az egyesület közérdekű czéljaihoz képest. Tekintve azt, hogy a rendes tagsági évdíj egész évre 3 frt, a pártolói díj pedig 1 frt, mely díjakért a tagok évenként becses irodalmi művelet kapnak: megyénk minden inteligens tagja meghozhatná e csekély áldozatot a köznművelődés oltárára minden nagyobb megterhelés nélkül. Ne felejtünk közönyösök oly érdekek iránt, melyeknek ápolása mindnyajunkkal közös s a köznművelődés fejlődésével kapcsolatos.

— **Adó-ügy.** Már egy kőr adó ügyelő a megyei közg. bizottság e havi pályasón előterjesztette, hogy a községi előjárók nem jöhetnek el kéltő pontossággal az egyenes adó kivételben, az egyes községek, mint Gyula, Kétegyháza, Csorvás és Ósöd már napja van adták be a decz. végéig elkészítendő házadó kivétel. A deczemberi adó bevétele a hadmentességén kívül a következő volt: a békési adóhivatal területén 14,118 frt 9 és fél kr., a csabai adóhiv. 19,128 frt 44 kr., a gyulai adóhiv. ter. 7800 frt 27 és fél kr., a szarvasi adóhiv. ter. 6428 frt 87 kr., összesen 47,481 frt 60 kr., az összeg 1528 frt 59 krral kevesebb a 1879-iki eredménynél. Érdekes felmenteni, hogy az 1880-iki évben összesen 1,200,200 frt 22 és fél kr. adó folyt be, a mi az 1879-iki adóbefizetésnél 86,760 frt 4 krral volt kevesebb: a mely kedvezőtlen eredményt az adófe ügyelő a községi előjárók kötelelességmulasztásának tulajdonítja. Az 1879-ik évre kivett 54,808 frt hadmentességi díjból csak 37,014 frt 33. kr. folyt be.

— **Misko'czon** névmagyarosító-egylet alakul, mely az előmunkálatokat már megtette és folyamodik a minis-teriumhoz az 5 frt bélyegdíj elengedéseért.

Köszönet nyilvánítás.

Alólirottak-mindazoknak kik felejthetetlen nöm, illetve édes anyánk temetésénél megjelenésök által a megboldogultnak a végtiszteességet megadai, s ez által mély bánatunkban irányunkban részvétet tanúsítani kegyesek voltak, ezennel mélyen érzett hálánkat és köszönetünket nyilvánítjuk.

Járdek János.

Jardek Géza.

Jardek Lajos.

Képeink.

— 4 képpel a 20-ik lapon. —

Az 1-ső ábra pusztai tűzoltók gyakorlatát mutatja, a mint azok létra hiányában különféle eszközökkel másznak a kazalra. Az A) alatti tűzoltónak kezd melege lenni a kazal tetején s megelégtelve a dicsőséget: lecsúszik a nélkül, hogy mentőponyva után kiáltozna. B) alatti gyakorlat: mászás 3 villával 3 ember által. Ez egy villával és két karóval is kivihető. C) Felmászás csáklanyélen. A csáklát bármilyen rúd is helyettesítheti. D) Mászás 2 villával 2 ember által. Ha a kazalnak vagy boglyának nincs nagy öble, úgy a mászást egy ember saját erejéből is megkezdheti. E) Mászás kötéllel. Ez legkönnyebb. A kötél túlsó végét vagy egy ember tartja, vagy horggal van ellátva, mely a kazal hasába mélyen be-

vágtatván, a mászás rajta, emberi segítség nélkül végezhető.

A 2-ik ábra czakkos tűzfalat mutat, melyre két-karú horgos létra van beakasztva. A czakkos tűzfal elterjedése az építkezésben kívánatos tűzvédelmi szempontból, mert ezen létra nélkül is feljuthatni az ereszről a tetőre s viszont menekülni is könnyebb leend a tűzoltónak, kezével a tűzfalba fogódzhatván.

A 3-ik ábra hegyes végű házfedél. Behozatala szintén kívánatos, bár ez nem oly előnyös, mint a tűzfal. Kiknek tűzfalra nem telik, inkább ily véggel építsék házaikat, semmint tompa-csucsos. Hegyesvégű tetőhöz kevesebb anyag kell; tűztől könnyebb védeni mert csak két oldalról kell ponyvázni, a végét nem; ha leég: róla a nád csak előre és hátra csuszhatik, s így a beégés ellen csak az első és hátsó ablakokat kell védeni, míg a tompa végű fedélről lecsuszott nád a ház végén levő ablakokat is elfedi, s ezáltal a beégés nagyban előmozdittatik.

A 4-ik ábra tompaorru házfedelet tüntet elő. Ez mint hibás építkezés kiküszöbölendő a fentebbi okoknál fogva.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Sipos Soma.

Hirdetések.

Báránási Hirdetmény.

Ádami örökösöknek Szarvason a „Bárány“-utcában levő 1078. sz. a. levő kényelmes lakóháza, valamint 7 holdnyi első osztályu szántóföldje, s a maczó-érben fekvő szőlő és szilvása azonnal haszonbérbe adandó.

A feltételek megtudhatók Szarvason Buzy János urnál.

2—3

Szarvason Hungerleider Józsefnél,
a Korbuly-féle házban finom

hegyi bor

kapható jutányos áron.

HIRDETMÉNY.

Szarvason, a Sinkovics-féle házban (a „Bárány“ vendéglő átellenében) alólirott raktárt tart a legerősebb anyagból készített, valamint alakjokra és díszökre nézve páratlan, a Wolf Leopold-féle bécsi gyárban készült

é r o z k o p o r s ó k b ó l.

Ugyanott bármily alaku lakoporsók, s minden a gyógyszer-tartás körébe tartozó felszerelések a legjutányosb áron kaphatók. Alólirott e nemben 12 év óta tart raktárt, s mindenkor szerencsés volt a megrendelők megelégedését kinyerni; reményli ezek szerint, hogy legujabb berendezése az eddigi figyelemben részesülend.

Tisztelettel

Balthazár József,
asztalos.

Főüzlet és központi iroda: IV. váci-utca 18. sz. „Peking városához.”

F i ó k o k :

IV. kerület kigyó-tér, „A theanövényhez” VII. ker. király-utca 17. sz. a „Moszkva városához.”

Dietrich és Gottschlig

osztr. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük

BUDAPESTEN,

ajánlja téli évadra dúsan felszerelt raktárából közvetlenül importált

China Thea

(legújabb 1879-80-dik termés.)

K ü l ö n ö s e n :		frttól	frtig.
Csongó le-fín-mabb	1/2 kilója	2.—	3.—
Szech.-ng	"	3.—	5.—
Orosz család thea	"	6.—	12.—
Fekete orosz karaván thea	"	5.—	6.—
Fekete karaván virágos thea	"	4.—	6.—
Pecco virágos thea legfínomabb	"	6.50	12.—
Orosz karaván virágos thea	"	12.—	—
Udvari thea vegyíték	"	8.—	—
Victoria thea-vegyíték	"	6.—	—
Király thea-vegyíték	"	5.—	—
Moszkvai thea-vegyíték	"	4.—	—
Császár thea-vegyíték	"	3.—	—
Mandarin thea-vegyíték	"	—	—

Kereskedőknek megfelelő engedély.

Kereskedőknek megfelelő engedély.

Jamaica-Rum

legfínomabb fajok, közvetlenül importálva.

1 sz. nagy üveg barna (1/2 pint)	2 frt 20 kr.
1 " közep " (1/2 meszely)	1 " 10 "
1 " kis " (1/2 meszely)	— " 56 "
2 " nagy " (1/2 pint)	1 " 50 "
2 " közep " (1/2 meszely)	— " 75 "
2 " kis " (1/2 meszely)	— " 40 "
3 " nagy " (1/2 pint)	1 " 20 "
3 " közep " (1/2 meszely)	— " 60 "
3 " kis " (1/2 meszely)	— " 30 "
4 " nagy " (1 pint)	1 " 50 "
5 " nagy " (1 pint)	1 " 20 "

Brazíliai-Rum

(bíróság deponál védjeggyel)

1 nagy üveg (1 pint)	1 frt — kr.
1 kis " (1/2 pint)	— " 55 "

Mindennemű földi likorok pezsgők sherry franczia borok csokoládé ang theasütemény, minden alatti és nagyságu theas edények.

A legesekélyebb próbamegrendelések is pontosan teljesíttetnek. Kereskedőknek megfelelő engedély. 10-10

K a n n L i p ó t

gyomorerosító likörje

Éveken át tevékeny fáradozás és sokan mű költséges kísérletek után sikerült kizárólagosan nemes fűvek és fűszerekből egy likört készíteni, mely tekintve gyógyerejét gyomorbajoknál, valamint az ezekből eredő betegségnek, mint: étvágyhiány, gyomor-gyengeség, nyálkáság, kellemetlen szagú reggeli, gyomorfájás és sőt teltség valóban a legcélszerűbb és leghatékonyabb gyógyszer ezek ellen, úgy szinte kellemes és jó ízű végett úgy az urak, mint a nők is szívesen fogadják.

Miután a magas kir. magy. és osztrák keresk. minisztérium grátmányomat egy az üvegben látható védjeggyel szabadalmazta, ezennel nyilvános forgalomba bocsátatom.

Mi az üvegek alakját s kiállítását illeti, választásomat akként tettem, miszerint ezek minden üzlethelyiségnek díszére váljanak, és daczára az ezen likör készítéséhez szükségeltető drága kollektáknak az árat oly jutányosra szabtam, hogy még a kevésbé vagyonos is megszerezheti ezen oly gyógyhatású szert. **Egy üveg ára 60 krajczár.**

Reggel égyomorra, este lefekvés előtt egy kis pohárka ivása ezen likörből a legjobb étvágyat csatálja, és erősíti az idegrendszert.

Kapható nagyban csakis a készítőnél Kann Lipótnál, Budapest, váci-utca 66, és kiskönyben egy helyben valamint a vidéken minden jelenték nyelb gy. gysz. rár és nagyobb fűsz. kereskedésben.

K a n n L i p ó t, likör- és rum-gyára Bpestén, váci-körut 66.

Kapható Szarvason: Melis Lajos urnál.

Mirdetmény!

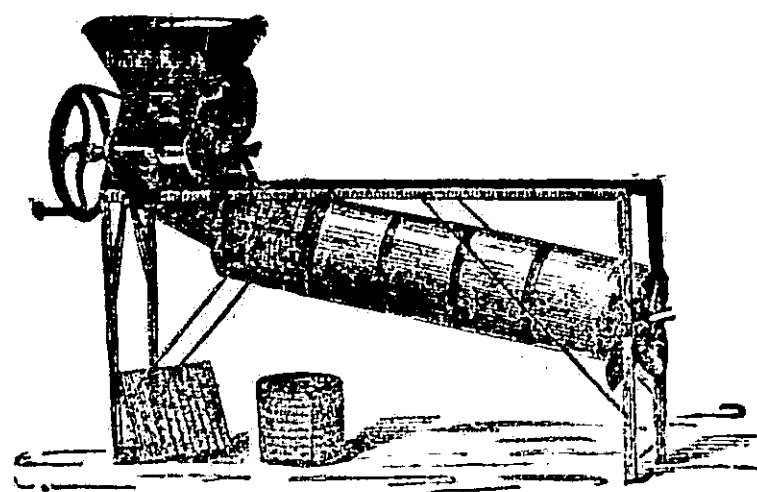
Szarvason a **Baghy Pál**-féle ház örök áron eladó; vagy folyó évi Szt.-György naptól 3 évre bérbe kidó. Van bolt helyiség, pincze, raktár, házi kert és kút ülön akasztál.

E helyiség különösen ajánlható cukrászdául, a mennyiben fevése a leginkább hűtő-gyűlén van.

Vevők, vagy bérteni szándékozók jelentkezzenek az örökösök meghatalmazottja

Baghy Pál urnál.

Minden kiállításon az első értem-remmel kiüntelve.

Brogle J. és Müller

gép-
és rosta-lemez gyára
Budapesten.

a Margit-híd közelében, készít

Trieuröket (konkoly választó) 6 külön-féle nagyságban.

Trieur hengereket malmok szá-mára.

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szítákat és rostákat, eséplő gépek számára.

Templomépítési-pályázat.

Templomépítéshez fog a folyó 1881. évben a pilvarosi evang. egyház, mely építésnek költsége a belső felszereléssel padok, oltár és kövezet) együtt tizennyolcezer fokra van a téglán és a homok szállításon kívül előirányozva. Minőlfogva felhívattunk érdeklőt vállalkozók, hogy templomterveiket a költségvetéssel együtt folyó év február 15-ig előírottához benyújtva küldjék be. A templom 700 ülőhelyre van tervezve. A benyújtott tervek közül az lesz elfogadva, melynek készítője a kivitelre tartandó árlejtésnél is a legelőnyösebb ajánlatot teszi. A mű kivitevel: ellen esetben a tervért 50 fittal lesz díjazva. Bövebb értesítést kívánatra előírott ad.

Pilvaros (u. p. Mezőhegyes) 1881. január 6-án.

K o r e n P á l,
lelkész.